

Transnationell högerextremism

En fallstudie av högerextremt samarbete i EU.

Sara Helenius 19960211-0646
Hugo Kazeem 19940212-4754

Abstract

En fallstudie av samarbetet mellan Gyllene Gryning och British National Party under sammankomsten Alliance for Peace and Freedom, ett regionalt samarbete mellan högernationalistiska partier inom EU. Studien anser att samarbetet är paradoxalt utifrån två aspekter. Dels då de vill stänga gränserna och avveckla EU samarbete på ett överstatligt plan, samtidigt som de verkar inom ramen för EU. Dels då, trots att deras argument bottnar i känslor om solidaritet till sin etnicitet och kultur, samarbetar med varandra och förbiser de etniska skillnaderna. Syftet med denna studie är därför att förstå varför ett samarbete infrias trots det paradoxala förhållandet. Problemformuleringen operationaliseras genom en teoriprovande studie. Följaktligen, applicerar vi teorierna; etnosymbolik och rational choice för att utvärdera vilken som förklarar fenomenet lämpligast. Studien påvisar att rational choice i högre utsträckning förklarar det undersökta fenomenet i jämförelse med etnosymbolik.

Nyckelord: Rational Choice, Etnosymbolik, Transnationalism, Nationalism, EU, Euroskepticism.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Frågeställning, hypotes, syfte	2
1.1.1 Förkortningar	2
1.1.2 Disposition	3
1.1.3 Avgränsning.....	3
2 Begreppsdefinitioner	4
2.1.1 Nationalism.....	4
2.1.2 Transnationalism.....	4
2.1.3 Euroskepticism.....	5
3 Metod	7
3.1.1 Metoddiskussion	7
3.1.2 Urval	8
3.1.3 Material.....	9
4 Teori	10
4.1.1 Tidigare forskning.....	10
4.1.2 Etnosymbolik.....	11
4.1.3 Rational Choice Theory	13
5 Empiriska observationer	15
5.1.1 Alliance for Peace and Freedom.....	15
5.1.2 Gyllene Gryning	16
5.1.3 British National Party	17
6 Analys	19
6.1 Etnosymbolik.....	19
6.1.1 Gyllene gryning	19
6.1.2 British National Party	19
6.2 Rational Choice Theory	20
7 Resultat	23
8 Slutsats	24
9 Diskussion	27
10 Referenser	29

1 Inledning

Nationalistiska idéer i Europa har på senare tid fått ett uppsving genom ökade flyktingströmmar och påtagande ekonomiska kriser på kontinenten. Rädslan för det främmande bidrar till en intensifiering av främlingsfientliga åsikter i den Europeiska Unionens (EU) medlemsstater. 2010-talet beräknas vara nationalismens årtionde, och nästan alla medlemsstater har ett främlingsfientligt parti representerat i respektive system. Därutöver har högnationalistiska åskådningar succesivt ökat de senaste tjugo åren (Startin, 2010, 431).

Politik som rör staters inre angelägenheter utspelar sig numera även på ett regionalt och globalt plan, vilket ökar spänningen mellan nationell och internationell politik. Vår förändrade världsordning har satt värden om nationell samhörighet, gemenskap och identitet på sin spets.

Vad som började med en ekonomisk globalisering har på senare tid utvecklats till en politisk, kulturell samt social integration. Det förändrade landskapet för internationell politik har resulterat i nya former av styrelsesätt, där transnationella grupper och diverse gränsöverskridande sammankomster, ämnar till att påverka den internationella och nationella politiken (Held, 2014, 63). Civilsamhället mobiliseras och styrs på ett transnationellt plan i syfte att förmedla sitt budskap där, exempelvis icke-statliga organisationer (NGO), internationella icke-statliga organisationer (INGO) samt olika intressegrupper spelar en inflytelserik roll för hur den nationella såväl som internationella politiken utformas. Vår komplexa sammanflätade värld, förminskar statens roll och pressar till överstatligt samarbete. Statssuveränitetens storhetstid kan på många sätt betraktas som förlegad och inkompatibel med vår globala samtid.

Nationalismen står för det motsatta och förespråkar en värld präglad av suveräna homogena stater vilka ska styra sig själva utan inblandning från överstatliga institutioner eller internationella aktörer. Den ökade efterfrågan för en tillbakagång till nationsstaterna kan inte minst påvisas i ljuset av Storbritanniens uttåg ur EU (Brexit) och en ökad skepsis gentemot överstatliga institutioner, i synnerhet EU (Startin, 2010, 431). Trots detta vittnar vi till förekomsten av högerextrema transnationella nätverk i Europa. Nationalistiska partier, organisationer samt individer samarbetar över nationsgränserna i syfte att sprida sitt budskap om nationell identitet, enighet och suveränitet. Detta leder oss in på vår problemformulering i vilken vi uppfattar en paradox mellan nationalistiska emotionella värden och dess extremt rationella handlande i relation till det transnationella samarbetet de bedriver. Vi anser att detta fenomen är paradoxalt utifrån två aspekter; dels då de vill stänga gränserna och avveckla EU samarbete på ett överstatligt plan, samtidigt som vi kan se ett ökat samarbete mellan dessa

grupper inom ramen för EU. Dels då, trots att de grundar sina argument i känslor om solidaritet till sin etnicitet och kultur, kan vi se samarbete med grupper som i grunden har stora etniska skillnader, vilka de följaktligen väljer att förbise. För att kunna närma oss vår problemformulering har vi valt att göra en teoriprovande studie av etnosymbolik och rational choice. Vi ämnar till att evaluera vilken teori som tillhandahåller den lämpligaste förklaringen till varför nationalistiska partier väljer, trots det paradoxala förhållandet, att samarbeta på EU nivå.

1.1 Frågeställning, hypotes, syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka varför nationalistiska grupper samarbetar på ett transnationellt plan med främlingar de ideologiskt sett arbetar emot. De vill avveckla överstatligt samarbete, men samarbetar samtidigt i större grad över nationsgränserna. De är solidariska med sin etnicitet och förespråkar en homogen befolkning, men skapar allianser med främlingar, vilka ibland skiljer sig från deras etniska idealtyp.

Vi vill även i vår analys påvisa att samarbete är inneboende i vår komplexa globaliserade värld, för att få sin röst hörd räcker det inte att appellera och verka på ett nationellt plan. Likasinnade kommer söka sig till varandra och mobilisera på ett överstatligt plan av rationella anledningar. Följaktligen, är vår hypotes att rational choice tillhandahåller en tänkbar förklaring till transnationellt samarbete mellan nationalistiska grupper.

Av ovanstående anledningar, är uppsatsens frågeställningar följande:

- Varför kan vi se samarbeten mellan högerextrema partier på ett överstatligt plan, trots partiernas kontrasterande nationella preferenser?
- Vad finns det för förklaringar till diskrepansen mellan deras rationella handlande och känslosamma argument?

1.1.1 Förkortningar

Alliance for Peace and Freedom (APF)

British National Party (BNP)

Gyllene Gryning (XA)

Europeiska unionen (EU)

Storbritanniens uttåg ur den Europeiska Unionen (Brexit)

Internationella icke-statliga organisationer (INGO)

Multinationella Företag (MNC)

Icke-statliga organisationer (NGO)

1.1.2 Disposition

Efter denna inledande del, kommer kapitel ett presentera uppsatsens avgränsning, problemformulering, syfte och frågeställning. Därefter väntar, en beskrivning av hur studien definierar undersökningens huvudbegrepp Nationalism, Transnationalism och Euroskepticism. Kapitel tre ger en redogörelse av de metodologiska övervägningar som tagits, för att i kapitel fyra skildra tidigare forskning, samt de valda teorierna, rational choice och etnosymbolik. Sedan tillhandahåller den femte delen vårt empiriska material av Gyllene Gryning, British National Party och Alliance for Peace and Freedom. Avslutningsvis, analyseras, diskuteras och redogörs uppsatsens resultat och slutsats under kapitel sex, sju och åtta.

1.1.3 Avgränsning

Vår uppsats syftar till att identifiera och förklara paradoxen i att högnationalistiska partier samarbetar på ett transnationellt plan. Vi är medvetna om att fenomenet även förekommer på en global nivå. Av tids- och utrymmesbrist har vi dock valt att avgränsa oss till ett regionalt plan – EU. Vi anser att den avgränsningen lämpar sig bäst för vår problemformulering då paradoxen tillsynes stärks. Samtliga nationalistiska partier och grupper inom EU genomsyras mer eller mindre av euroskepticism, trots det samarbetar de på EU nivå. En annan anledning är att EU betraktas som extremt välfungerande sett till lyckat ekonomiskt och politiskt samarbete mellan medlemsstaterna. Med hänseende till en generell ökad skepsis mot EU, som inte minst påvisas i relation till Brexit, anser vi det vara än mer intressant att analysera vårt fenomen inom ramen för unionen. Vidare, spelar EU inte bara en betydande roll regionalt, utan är även en framträdande global aktör. Det gör att de interna förhållandena inom EU till viss del speglar och påverkar den internationella sfären (Rosamond, 2014, 251).

Det finns många sammankomster mellan nationalistiska partier och grupper inom EU. Trots att generaliserbarheten torde öka genom att studera samtliga analysenheter på området har vi valt att huvudsakligen fokusera på APF. Vidare kommer vi analysera XA och BNP som båda är en del av APF.

Som tidigare nämnt, prövar vi teorierna rational choice och etnosymbolik. Dessa har vi valt, då de speglar paradoxen vi syftar till att belysa. Etnosymbolik tar fasta på de emotionella värdena, medan rational choice enbart inriktar sig på de nyttomaximerande faktorerna.

2 Begreppsdefinitioner

2.1.1 Nationalism

För att kunna studera högnationalistiska partier och grupper ter det sig relevant att definiera vad vi menar med *nationalism*. Det råder ingen konsensus om hur nationalism bör förstås, och uppfattas därmed olika i forskarsamhället.

Anthony D. Smith, professor i nationalism och etnicitet, menar att nationalism har använts i fem olika benämningar:

- Hela processen från forandet till upprätthållandet av nationsstaten.
- En medvetenhet om att man är en del av något större och tillhör en nation.
- Ett språk och symbol för nationen.
- En ideologi
- En sociopolitisk rörelse som syftar till att nå nationella mål och realisera de nationella intressena.

Vår uppsats vilar på den fjärde och femte definitionen vilken fastslår att nationalism är en ideologi som ämnar till att förverkliga de nationella intressena som finns, utan inblandning från överstatliga institutioner. Smith skriver att "*Nationalism är en ideologisk rörelse vars mål är att uppnå samt vidmakthålla självständighet, enighet och identitet*" (Özirimli, 2000, 154, vår översättning).

Vidare menar Smith att nationalism formas i relation till att de skiljer sig från icke-medlemmar. Det vill säga att identitetsskapandet sker i mötet med andra, det är först då grupper uppfattar att "vi" skiljer oss från "dem". Nationalism vilar på en stark distinktion mellan "vi" och "dem". När "vi" möter "dem" förstår grupper att "vi" är bärare av en gemensam tradition som sträcker sig långt bak i historien (Hylland Erikssen, 1992, 220-223).

Smith skiljer också på territoriell och etnisk nationalism, vår studie har valt den senare för att drivkraften bakom nationalismen som vi ser den utspelas i Europa grundar sig i kulturskillnader, snarare än territoriella (Özirimli, 2010, 155). Dock är det viktigt att belysa att vi grundar den etniska nationalismen på en gemensam territoriell historia i termer av plats, kultur och språk.

Sammanfattningsvis utgår vi från att nationalism är en politisk rörelse som grundar sig i ett "vi" och "dem" tänk. Med hänsyn till det antagande, är deras solidaritet begränsad till den gruppen, och deras intressen är överordnade. För att vidmakthålla "vårt" kämpar de för självständighet, enighet och identitet.

2.1.2 Transnationalism

När vi refererar till transnationellt samarbete, anspelar vi på ett samarbete mellan aktörer som utspelar sig på ett över- och mellanstatligt plan. Det finns inget krav på vem aktören är, däremot har de samma agenda. Privata aktörer har skapat en omfattande plattform för samarbete som spänner sig över gränserna och olika nivåer. Däribland finns en bred variation av konstellationer på fenomenet, såsom institutioner, organisationer, civilsamhälleliga grupper och diverse intressegrupper (Schorte, 2014, 323). Det som förenar dessa grupper är att de ämnar till att påverka den nationella och internationella politiken i enlighet med deras interna preferenser och mål (Held, 2015, 63). Genom att förtydliga fenomenet studien åsyftar till, har vi valt att presentera olika trender vilka befäster meningsskapande av transnationalism:

- En generell trend av integration mellan nationell och internationell politik. (Held, 2015, 64). I ljuset av EU är detta än mer påtagligt, sett till att dess medlemsstater delegerat omfattande lagstiftningsbefogenheter (Tallberg, 2016, 55).
- Relationen mellan de två ovannämnda sfärerna – nationell/internationell är inte statisk, utan bör snarare förstås som flexibel och reflexiv till intryck från bland annat inhemska intressen, NGO:s, INGO:s, privata aktörer samt intressegrupper (Held, 2015, 64).
- Den sammanflätande relationen mellan internationell och nationell politik, har också kommit att påverka hur politik betraktas. De största problemen som präglar vår värld sträcker sig bortom nationsgränserna, likväl debatten kring hur de ska lösas (Held, 2015, 64).
- Icke-statliga aktörer i termer av NGO:s, INGO:s, MNC:s, privata aktörer och individer har alltid funnits, men dess framgång och påverkan har ökat markant. De är med och formar den internationella och nationella politiken (Held, 2015, 64).

Sammanfattningsvis definierar vi transnationalism vid ett fenomen som föreslår ett alternativt sätt att styra och påverka världspolitiken. En plattform där intressegrupper samlas för att avsiktligt på ett strategiskt sätt, mobilisera och förverkliga sina intressen. Den plattformen används av många, däribland nationalistiska partier (Scholte, 2014, 325). Det är även detta förekomsten av detta fenomen vi syftar till när vi diskuterar den ”nya” världsordningen.

2.1.3 Euroskepticism

En kritisk inställning till EU genomsyrar mer eller mindre samtliga högerextrema partier vilka florerar inom Europa. Forskarsamhället använder ordet för att beskriva ett partis attityd gentemot en ökad EU-integration.

Det råder meningsskiljaktigheter om vad euroskepticism innefattar och många forskare har kritiserat begreppet som diffust. Vi har valt att grunda vår definition

på Aleks Szcierbiaks och Paul A Taggarts tankar om euroskepticism (Szcierbiak & Taggart, 2014, 3). De menar att det finns en distinktion mellan hård och mjuk euroskepticism. Den hårda innefattar att partiet motsätter sig konceptet om EU som överstatlig institution, till skillnad från den mjuka som enbart är kritisk till vissa delar av EU:s integration. Vår studie vilar på den första, då båda partier vi undersöker är starkt emot EU som koncept och anser att det urholkar statssuveräniteten, och i sin tur nationalstaten. Hård euroskepticism kan oftast ses i partier som vill att deras respektive länder ska dra tillbaka sitt medlemskap. I ljuset av vår studie önskar både XA och BNP att respektive land ska styra sig själva (Eimantas, 2016, 17-18). Därutöver kämpar APF också för statssuveränitet (Alliance for peace and freedom). Sammanfattningsvis, definierar vi euroskepticism vid ett teoretiskt begrepp som motsätter sig EU som koncept och princip.

3 Metod

Metoden som använts i denna uppsats grundar sig på en fallstudie av transnationellt samarbete mellan XA och BNP, där vi syftar till att förklara paradoxen i att de samarbetar med varandra på ett överstatligt plan. För att angripa problemformuleringen har vi valt att analysera vårt fenomen genom att pröva teorierna, rational choice och etnosymbolik.

Rational choice och etnosymbolik har olika vetenskapsteoretiska grundvalar, rational choice menar att människan är nyttomaximerande aktörer till naturen och etnosymboliken anser att människan och etnicitet är en social konstruktion. Av den anledningen kommer vi pröva teorierna separat och sedan dra en slutsats om vilken som förklarar vårt fenomen bäst. Följaktligen är studien av det teoriprovande slaget, då vi prövar vilken teori som är mest fruktbar (Esaiasson et al. 2012, 42). För att operationalisera vårt förklaringsobjekt, har vi som ovan nämnt applicerat båda teorier på båda partier, XA och BNP, därutöver analyserar vi sammankomsten APF för att befästa det överstatliga samarbetet. Det vill säga att våra analysenheter XA och BNP, utgår från sammankomsten, då båda partierna är en del av det regionala samarbetet. Analysen utgår från våra relativt få analysenheter och är därför kvalitativ i sin utformning, vi har valt den metoden i syfte att nå en djupare bild av vårt fenomen.

Vår studie har förklarande ambitioner och strävar efter att förstå varför vårt valda fenomen förekommer. Att högerextremistiska partier samarbetar vet vi, därför vill vi snarare förstå varför de gör det.

3.1.1 Metoddiskussion

Vi har valt att genomföra en teoriprovande studie för att undvika att motsäga oss själva. Som tidigare nämnt vilas våra valda teorier på olika vetenskapsteoretiska grundvalar. Rational choice, anser att människan är nyttomaximerande till naturen. I kontrast till etnosymboliken som antar att etnicitet är en social konstruktion. Av den anledningen uteslöt vi en teorikonsumerande studie som vi vid första anblick tänkte. Jämföra och diskutera två teorier med olika antaganden riskerar att landa i paradoxala slutsatser där vi motsäger oss själva. För att gardera oss mot det behandlar vi teorierna separat för att senare kunna uttala oss om vilken teori som är mest framgångsrik. Distinktionen mellan teorikonsumerande och teoriprovande studie är en definitionsfråga, vilket vi upplevde svårt att navigera i. Skillnaden

brukar urskiljas vid fokus av fall eller teori och vilken som valdes först. Vi valde fallet först, transnationellt samarbete, för att vi ville söka en förklaring till den uppfattade paradoxen. Det vill säga fallet som fokus och en teorikonsumerande studie. Emellertid, har studien småningom fokuserat mer på de valda teorierna, med tanke på att vi syftar till att evaluera vilken teori som är mest resultatrik. Således är studien av det teoriprovande slaget med tanke på att vi prövar teoriernas fruktbarhet (Esaïasson et al. 2012, 43).

Vidare har vi gjort en kvalitativ analys med hänsyn till de få analysenheterna vi har. En kvantitativ design skulle ge en översiktlig bild av fenomenet, med hjälp av statistik skulle man exempelvis kunna undersöka hur förekommande transnationellt samarbete är mellan nationalistiska grupper. Vi skulle dock inte kunna gräva djupare och undersöka varför fenomenet förkommer, vilket är syftet med denna uppsats. Av den anledningen har vi valt en kvalitativ analys. Vi skulle kunna applicera samma metod och inräkna ett större antal analysenheter, men det skulle inte ytterligare belysa den paradoxala relationen detta arbete ämnar till. Däremot skulle det kunna öka generaliserbarheten och stärka vår slutsats, men av tids och utrymmesplats har vi tyvärr inte haft den möjligheten.

3.1.2 Urval

Som tidigare nämnt utgår vår fallstudie från APF. Vi har valt APF för att kunna gestalta det överstatliga samarbetet vi ämnar belysa. Trots att det finns många transnationella sammankomster är denna belägrad på ett regionalt plan och har EU som plattform. Valet av analysenhet föll sig naturligt när detta är en av de största och mest framträdande samarbeten vi kan skåda av högernationalistiska nätverk på EU nivå. Som nämnt är vi medvetna om att det finns diverse samarbeten mellan nationalistiska grupper och partier inom Europa. Av tids- och utrymmesbrist har vi inte studerat samtliga samarbeten och därför valt den mest etablerade. Tillsammans innefattar APF partier från Belgien, Tjeckien, Tyskland, Grekland, Italien, Rumänien, Slovenien, Spanien och Storbritannien. Därutöver finns det individuella representanter från Sverige, Danmark, Frankrike och Österrike. Sammankomsten omfattar tretton av EU:s tjugoåtta medlemsländer, och är av den anledningen relativt täckande. Som nämnt i metoddelen har vi även gjort ett urval av partier vi vill undersöka under sammankomsten. Detta har vi gjort för att kunna gestalta paradoxen med hjälp av deras interna politik. Valet av XA och BNP, motiveras främst för att både XA och BNP ideologiskt sätt tillhör extremer i EU, även ställt mot övriga främlingsfientliga partier i regionen. Genom att analysera de mest extrema kan vi förtydliga den paradoxen vi ämnar att förmedla, desto extremare desto mer motsägelsefullt ter det sig att dessa grupper samarbetar. Genom att utsätta vår hypotes för det mest otänkbara, torde det rimligtvis kunna handskas med fall vilka är mildare och därmed öka generaliserbarheten.

3.1.3 Material

Det material som ligger till grund för våra empiriska observationer är hämtat främst från partiernas egna hemsidor samt partiprogram, i vilka de tydligt ger sken av vad de strävar efter. En generell problematik med att använda material från studieobjektens egna hemsidor är risken för tendentiösa avspeglningar. Mot bakgrund av att syftet med denna uppsats är att belysa paradoxen mellan samarbete och den nationalistiska värdegrunden, vill vi få reda på hur partier argumenterar och arbetar för att förmedla sitt budskap. Därutöver, använder vi oss av nyhetsartiklar samt annan rapportering av partierna, för att komma åt uttalanden från respektive aktör. Nyhetsartiklarna är valda med omsorg, och vi har enbart använt oss av etablerade tidningar, som exempelvis The Guardian och BBC. Med anledning av syftet, anser vi det vara nödvändigt att använda partiernas egna hemsidor och offentliga uttalanden som primärkällor för den empiriska delen. Teoridelen och tidigare forskning utgår däremot från kurslitteratur, vetenskapliga artiklar, samt avhandlingar som vi hittat i databaser som Google Scholar och LUBsearch, där våra sökord har varit *Rational Choice Theory*, *Ethnosymbolism*, *Transnationalism*, *Nationalism* och *Euroskepticism*.

4 Teori

4.1.1 Tidigare forskning

Vår globaliserade värld har skapat och kommer skapa komplexa problem som är omöjliga att handskas med på nationell nivå, vilket i sin tur ger upphov till transnationellt samarbete. Vi vittnar till en ökad trend av transnationellt samarbete mellan grupper vilka har samma intressen och strävar efter samma mål. Globalisering och vår ”nya” världsordning, där transnationella sammankomster har makt, är föremål för en tudelad entusiasm. Av vissa betraktas fenomenet som frigörande, då människor inte är lika beroende av medborgarskap för att få sina rättigheter tillgodosedda (Stephen 2013, 114). För den andra sidan, ses det som ett hot mot nationalstaten och den nationella identiteten. I takt med en ökad global integration är nationalister rädda för vad de menar kommer sluta med en homogen världsbefolkning utan kulturella skillnader. Forskning visar att nationell identitet spelar en avgörande roll för människans existentiella välbefinnande, där en reducering av olikheter bidrar till en känsla av tappad identitet (Stephen. 2013, 112). Meningsskiljaktigheten förklarar Angharad Closs Stephens med hjälp av ett binärt system. Globalisering står i opposition till nationalism som värnar om nationalstatens fortsatta relevans (Stephen 2013, 111). Det bidrar till att känslan av kritiska alternativ till den nya världsordningen är begränsad och det enda möjligheten är den tillsynes radikala nationalismen som skulle kunna vara en förklaring till dess framgång (Stephen 2013, 114). I det stadiet vi befinner oss i nu, med en långt gående internationellt integrerad nationell politik, är en förändrad världsordning ett faktum. Internationella organisationer spelar en betydande roll i relation till nationell och internationell politik (Scholte, 2014, 322). Mot bakgrund av det, hävdar Manfred B. Steger att ”catch up, join in or get left behind” är de enda alternativen för nationalismen att tillgå i vår globaliserade värld (Stephen 2013, 114). Nationalismen idag handlar om hur den sociala ordningen bör utformas, uppfattas och upprätthållas, eller med andra ord, en kamp om att återinföra nationalstaternas oinskränkta statsuveränitet. I kontrast till tidigare stadier, där kampen snarare var centrerad kring olika etniciteter och gemenskaper (Stephen 2013, 115). I ljuset av nationalism, vittnar vi som tidigare nämnt till en ökning av transnationella nationalistiska nätverk. Det vill säga att nationalismen har valt att delta i den globala trenden för att inte halka efter. Detta gäller inte bara nationalismen utan även andra konservativa grupper som använder den globala plattformen för att aktualisera sina intressen. Dessa oppositionsgrupper hävdar Clifford Bob har fått mindre utrymme i litteraturen, då den hegemoniska diskursen om transnationella nätverk enbart betraktats i termer av mänskliga rättighets-, social rättvis- eller klimatrörelser. Såsom exempelvis Amnesty International, Human Rights Watch eller Green Peace. Bob hävdar, i kontrast, att man bör ta oppositionsgrupper på lika stort allvar, däribland transnationell nationalism. De

besitter lika stor kraft och måste betraktas som jämlika i relation till andra överstatliga samarbeten i syfte att inte trivialisera dess relevans (Bob, 2012, 11). Nicholas Startin är inne på samma spår och menar att det har försiggått mycket debatt om orsaker till intensifieringen av högnationalistiska partier internt i respektive land, men mindre forskning har tillägnats ökningen av nationalism på en regional nivå. Däremot problematiserar Startin transnationella nätverk mellan nationalistiska grupper. Han konstaterar att deras samarbete bygger på strategiska överväganden snarare än en enad ideologisk föreställning. Därutöver råder det ingen konsensus kring hur EU som koncept bör uppfattas och därmed handskas. Utifrån dessa antaganden är fundamentet för samarbete inte lika stabilt, vilket skulle bidra till att de i högre utsträckning är temporära (Startin, 2010, 331). Trots deras vacklande grund, har deras intressen förenats i motståndet till invandring och engagemang om nationell identitet och statsuveränitet.

4.1.2 Etnosymbolik

Etnosymbolik tillhandahåller ett ramverk som anser att etniska symboliska värden är viktiga för att förstå framväxten, men framförallt fortlevandet av nationalism. Högerpopulistiska partier växte fram under 80- och 90 talet i samband med att invandringen sattes på den politiska agendan runt om i Europa. Från mitten på 2000-talet och framåt har stödet till dessa partier på ett övergripande plan ökat. Trots att de ekonomiska förhållandena relativt sett förbättrats i Europa, har nationalismen fått ett allt starkare fäste i de europeiska staterna. De flesta länder har ett nationalistiskt parti representerat i respektive politiskt system. Nationalismen verkar aldrig riktigt försvinna, vilket presenterar oss med en fråga om varför? Vad är det som gör att människor känner så starkt för sitt land, folk och historia? Eller omvänt, känner ett så stort hot från de som inte korresponderar till den nationella etniciteten? Modern nationalism måste enligt Smith sättas i ett historiskt perspektiv (Özkirimli, 2010, 148). En gemensam historia, knytan till nationella traditioner, värderingar och myter, förädlade, förankrade och återspeglade i generationer har en stor betydelse för individens identitet och existentiella väsen (Özkirimli, 2010, 145). För att förstå nationalismens formation, fortlevnad och förändringar krävs en analys över vad Anthony D. Smith kallar för ”la longue durée” – ett tidsspänn över många århundranden. Det möjliggör en analys som sammanknyter dåtid, nutid och framtid (Özkirimli, 2010, 143). I termer av modern nationalism som vi ser den utspelas i Europa idag, romantiseras dåtiden i jämförelse med nutiden och agerar som en inspiration till framtiden. Relevansen av de existerande tidiga europeiska etniciteterna som Smith kallar för ”ethnies” spelar därför en avgörande roll, i synnerhet i vår moderna globaliserade värld. Europa är idag inte lika segregerad som tidigare och EU-integrationen har i takt med globaliseringen gjort nationsgränserna otydligare. Människor rör sig fritt mellan länderna och många storstäder såsom London och Paris är några av världens mest multikulturella platser (World Atlas, 2017). I detta hänseende blir de ursprungliga ”ethnies” än mer

relevanta, med tanke på att den våg av nationalism som sprider sig i Europa idag grundar sig på attributen vilka återfinns i respektive ”ethnie”. Det menar Smith är en av fördelarna med den här typen av analys. Nämligen att man kan förutspå vilken del av populationen som tenderar att föra nationalistiska rörelser, samt vad deras intressen och mål är (Özirimli, 2010, 143). Vidare ger det en större förståelse för den viktiga rollen myter, historia, tradition, värderingar och symboler spelar för människans gemenskap, identitet och känsla. Till sist kan det förklara varför och hur nationalismen lyckas appellera och mobilisera sig på det sättet de gjort (Özirimli, 2010, 144). Den känsloladdade drivkraft och makt som en historisk gemenskap och kultur har, menar Smith förbises i såväl ”primordialism” som ”modernism”. Tidigare teorier på ämnet (Özirimli, 2010, 148). Människans identitet är starkt knuten till nationalstaten och allt vad det innebär, känslan av att den sakta demonteras kan skapa en rädsla på känslomässiga grunder. Det vill säga att den största drivkraften inte bottnar i ekonomiska, rationella faktorer utan snarare en rädsla för förlorad identitet. Han menar att ”ethnies” inte är biologiskt betingade utan en social konstruktion som utgår från bandet till nationsstaten. Han identifierar det bandet med sex attribut: ett samlingsnamn, en myt om gemensamma förfäder, gemensamma historiska minnen, gemensam kultur, en association till ett specifikt hemland och en känsla av solidaritet till en utvald del av populationen (Özirimli, 2010, 150). De som betraktas vara en del av detta band, känner en stark känsla av gemenskap och identitet. Med det sagt förstärks den i mötet med ”dem”. Nationella identiteter formas och skapas på basis av kontraster från de andra (Özirimli, 2010, 144). Vi är lika genom att vara olik de andra som inte är en del av oss (Özirimli, 2010, 154). Trots att ”ethnies”, när de väl är formade och etablerade är extremt svåra att bryta, sker demografiska förändringar hela tiden där flyktingströmmarna som präglat Europa är en aspekt. Det intressanta är om de demografiska förändringarna kan förstöra och påverka den gemensamma känslan och solidaritet ”ethnies” erhåller. Att förgöra den känslan är nästintill omöjlig menar Smith, då även de mest radikala förändringarna inte har resulterat i dess försvinnande (Özirimli, 2010, 150). Som tidigare nämnt baserar denna uppsats sin definition av nationalism på den etniska snarare än territoriella nationalismen. Smith har skapat en typologi som ska försöka identifiera i vilket stadie och vilka mål nationalistiska grupper befinner sig i. Han gör en distinktion mellan ”pre- och post-independence”-rörelser. ”Pre-independence”-rörelser menar Smith har andra mål då deras främsta syfte är att kämpa för självständighet. För att fullt ut kunna praktisera sina etniska traditioner, ifred från majoritetssamhällets regler och lagar. Vi kommer fokusera på ”post-independence”-definitionen med tanke på avgränsningen till Europas länder, vilka är autonoma stater. Smith menar att nationalismen som grundar sig i en etnisk övertygelse sammankopplat med ett existerande hemland, kommer söka fränder utanför den nationella gränsen. Det vill säga expandera sin grupp och skapa en pan-nationalistisk rörelse genom att samarbete med andra aktörer vilka har samma etniska attribut (Özirimli, 2010, 155).

4.1.3 Rational Choice Theory

För att bättre förstå extremhögerns samarbete är det nödvändigt att först spåra de strategiska preferenserna för dessa högerextrema grupper. Vi har valt att använda oss av ramverket för rational choice. Teorin förutsätter att aktörer har preferenser baserade på deras uppskattning av resultat, vilka var och en ger olika nivåer av välbefinnande (Browning et al. 2000, 126). Den rationella aktören väljer en särskild handling, eftersom personen tror att den i slutändan kommer att ge största möjliga nytta för den själv. I detta sammanhang definieras nyttan utifrån dennes inställning till preferenserna, där ju högre en viss preferens rankas av en situation, desto mer användbarhet ger den aktören (Browning et al. 2000, 128).

En aktörs beslut bygger på det värde denne lägger på de förväntade resultaten av de val som gjorts, och dessa värderade resultat kan vara materiella (objekt) eller immateriella fördelar (politiska, moraliska eller psykologiska). Eftersom en aktör strävar efter att uppnå det bästa möjliga resultatet, pekar rational choice på att aktörer kommer att agera på ett systematiskt, förutsägbart sätt, i enlighet med deras preferenser (Browning et al. 2000, 128).

”Social Exchange Theory” (Homans, 1961, 35) representerar ett tidigt tillvägagångsätt som införlivade denna bild av den rationella aktören. Medan George Homans analys vilar på en behavioristisk uppfattning om den enskilda aktören, motiverad av belöningar och straff, argumenterar modern rational choice för att individer helt enkelt fungerar som om de är rationella och att mänsklig rationalitet inte behöver någon ytterligare förklaring. Rational choice är inte oroad över hur aktörer definierar nyttan, eller vilka specifika mål som de försöker förvärva. Snarare ligger fokus på det faktum att ställningstaganden väljs för att uppnå ändamål effektivt (Coleman, 1990, sid 517).

Rational choice karaktäriserar social interaktion som socialt utbyte. Individer samverkar med andra när den potentiella vinsten (materiella och immateriella) väger mer än de beräknade kostnaderna. Även om de inte alltid är möjligt för enskilda att tillgodose alla sina behov, kommer de att välja alternativ som de tror leder till största möjliga maximering av sina enskilda intressen inom ramen för vissa situationer (Fångarnas Dilemma) (Axelrod, 1984, 111). Durabel interaktion och framväxten av social struktur, är beroende av ett erkännande från varje enskild aktörs perspektiv, av den pågående insatsen för att försöka uppnå uppfyllandet av individuellt självintresse (Axelrod, 1984, 102).

Inom ett socialt sammanhang påverkar en rad olika faktorer beräkningen av den enskilda nyttan. Bristen på tillgängliga resurser och differentierad tillgång till dessa resurser kan begränsa möjligheterna för specifika aktörer. Individer som har tillgång till dessa begränsade resurser kan använda dem för att öka sina egna intressen. Differentiell kontroll av tillgängliga resurser producerar differenser i makt, möjliggör kontroll av utbytesprocessen och öppnar potentialen för exploatering (Axelrod, 1984, 167). Enskilda aktörer varierar även i deras relativa beroende av nyttan associerad med förväntade resultat, och kostnaderna för att genomföra särskilda handlingar gentemot andra (opportunity cost) kräver också

hänsyn. Den rationella aktören väljer inte ett mål över ett annat på grund av dess totala värde, utan på grund av fördelningen av resurser som krävs för att uppnå det målet, möjligheten att lyckas med att uppnå målet, de relativa kostnaderna för varje socialt utbyte som är inblandade i att uppnå målet samt det variabelvärde som kan tilldelas alternativa strategier och deras relaterade belöningar (Ritzer & Goodman, 2004, 420).

Utvecklingen av durabel interaktion och uppkomsten av ett socialt system presenterar vissa problem för rational choice:

- Om alla handlingar är baserade på självintresse, varför samarbetar aktörer?
- Vad har institutionaliserade normer och sanktioner samt värderingar för roll som både kan begränsa särskilda handlingsåtgärder och uppmuntra andra? (Coleman, 1990, 274-275).

Två typer av kollektiv interaktion är involverade – strukturerad och ostrukturerad. För organiserade, strukturerade grupper och organisationer grundas den rationella aktörens deltagande på kostnaderna för deltagande relativt fördelarna som uppkommit. Konstruktionen av sammanhanget är viktigt där ”selektiva incitament” förändrar belöningen/kostnads-ekvationen. En aktör kan vidare därför beräkna att de relativa kostnaderna för ett socialt utbyte uppvägs av de potentiella fördelarna med ett fortsatt samarbete. Sådana beräkningar baseras dock ofta på ojämn fördelning av åtråvärda resurser. Kontroll av dessa resurser ger en aktör kraften att tvinga (eller legitimera) överlämnande av individuell kontroll och beslutsfattande från en aktör till andra. Oavsett om det är frivilligt eller inte, ger övergivandet av auktoritet och rättigheter från en aktör till en annan, en relativt stabil, oberoende social struktur och en omdirigering av målmedvetet beteende baserat på ömsesidighet och återhållsamhet (Coleman, 1990, 277; Ritzer and Goodman, 2004, 272). Ostrukturerat beteende framträder när individuell maximering av nyttjandet definieras i form av ensidig (icke återkommande) överföring av kontroll till kollektivet. Eftersom individen cederar auktoritet till ett kollektiv baserat på erkännandet att individuell framgång endast ges genom kollektiva handlingar, uppträder en dynamisk karaktär för social handling, vilket leder till potentiell störning eller förändring (Ritzer & Goodman, 2004, 448).

När kollektiv interaktion kvarstår etableras ett normativt system som stöder intressena för aktörer som kontrollerar de knappa resurserna och de gemensamma intressena hos aktörer som erkänner nyttan av samarbetet (icke-nollsummespel) (Ritzer & Goodman, 2004, 439).

5 Empiriska observationer

5.1.1 Alliance for Peace and Freedom

“Alliance for Peace and Freedom” (APF) är ett europeiskt politiskt parti baserat på en sammanslutning av högerextrema partier inom EU. Alliansen grundades den fjärde februari 2015, och består idag av tio nationella partier, två associerade partier samt nio individuella medlemmar (apfeurope.com).

APF har en grund i Ultra-nationalism, Anti-globalism och Euroskepticism där bland annat Tyska National Democratic Party of Germany (NPD), Grekiska gyllene gryning (XA) och British National Party (BNP) arbetar mot gemensamma objektiva mål på ett transnationellt plan (Alliance for Peace and Freedom).

Enligt alliansens egna manifest syftar de till att främja, skydda samt fira traditionsbaserad patriotism, kristna värderingar samt det europeiska kulturarvet genom att:

- Adressera det demokratiska underskottet inom EU:s befintliga strukturer genom att ge en effektiv röst för det stora antalet medborgare, särskilt ungdomar, som för närvarande är alienerade från den demokratiska processen. En återupplivning av folkligt engagemang i beslutsfattande, samt en eliminering av korruption och pengarnas och den “etablerade mediernas” starka influenser från våra politiska institutioner.
- Vara ståndaktiga supportrar av den grundläggande mänskliga rättigheten till ett fridfullt liv med en anständig levnadsstandard i sitt eget hemland, genom att vara emot massinvandring, då det ofta leder till diskriminering och ojämlikheter för både invandrare och inhemska medborgare.
- Ge det ledarskap och den utbildning som krävs av Europas ungdom för att motstå förstörelsen av våra traditionella värderingar och följaktligen av folket och kulturen.
- Se på våra nationer som en utbredd familj och därför stödja idén att varje nationell regerings primära plikt och skyldighet är att agera som en fader till sin nation för att i synnerhet försvara befolkningen och deras gemensamma rikedom och arv från orättvisa och utnyttjande som orsakats av “logiken” på marknaden och korruptionen från politiker samt eliten (Alliance for Peace and Freedom).

Samtidigt som APF uppmärksammar att det finns stora skillnader och ett antal olösta historiska dispyter mellan olika europeiska nationer, är de fast beslutna att dessa motsättningar bör lösas genom regelbundna förhandlingar samt kompromisser snarare än att de utnyttjas av externa styrkor vilket riskerar ökad spänning eller krig (Alliance for Peace and Freedom).

5.1.2 Gyllene Gryning

Gyllene Gryning (XA) är ett typiskt parti, vars ideologi går parallellt med en högernationalistisk, fascistisk samt främlingsfientlig ideologi. Partiet, som i dagsläget sitter på tre platser i Europaparlamentet lägger fokus på etnisk nationalism där de stödjer en exkludering av icke "äkta" greker från samhället (Ellinas, 2013, 550).

XA driver även en anti-semitisk politik där de fortsätter att förneka förintelsen samt pekar på hur judarna, genom globalisering och USA:s influenser försöker ta över det grekiska samhället. Vidare jobbar de med en ytterst anti-demokratisk socio-ekonomisk politik där de trycker på att politiska rättigheter inte bör vara fördelade lika, samt hur endast rösträtt ska ges till människor med grekisk härstamning och "rätt grekiskt samvete" (Ellinas, 2013, 551).

Partiets ideologiska profil förstärks av dess medlemmars och ledares våldsamma verksamhet. I en rapport som utfärdades efter valet 2012 dokumenterade Human Rights Watch det stigande våldet på de grekiska gatorna mot invandrare och associerar den ökande kriminaliteten mot invandrare med XA:s medlemmar (Human Rights Watch, 2012).

Den grekiska polisen har anhållit eller väckt åtal mot partiets kandidater och parlamentsledamöter för attacker mot invandrare under "rensningsoperationer" i Aten, i syfte att städa upp atenska stadsdelar från utlänningar och skydda medborgare från brott (Human Rights Watch, 2012).

XA:s ideologiska grund står i konflikt med idén om multinationalism som EU främjar. XA vill "skaka om grunden för EU", då utformningen strider mot nationell identitet som de värdesätter. I partiets partiprogram betraktas Greklands medlemskap i EU som destruktivt för den grekiska ekonomin samt dess befolkning (Eimantas, 2016, 17-18).

Sett till XA:s tydliga högernationalistiska politik samt våld mot icke-medborgare, anser vi det motsägelsefullt att de samarbetar med BNP. Exempel på uttalande som står i opposition till samarbete med icke-greker.

- *"Enbart människor med grekiskt blod" borde ha rösträtt i valen.*" (Welt N24, 2012, vår översättning).
- *"Det grekiska samhället är redo - trots att ingen gillar det här - att ha en kamp: en ny typ av inbördeskrig. (...) Å ena sidan kommer det att finnas nationalister som oss, och greker som vill att vårt land ska vara lika det brukade vara, och å*

andra sidan olagliga invandrare, anarkister och alla som förstörde Aten flera gånger. " (BBC, 2012, vår översättning).

- *"Det finns inga lagliga invandrare i Grekland, inte ens en."* (BBC, 2012, vår översättning).

5.1.3 British National Party

British National Party (BNP), i linje med Gyllene Gryning har sin grund i högernationalism, fascism samt främlingsfientlighet. De ser sig själva som det enda hoppet för att bevara och säkra den brittiska identiteten, kulturen och framtiden för det inhemska folket (British National Party).

Dess definition av "inhemska" är generell och pekar i grunden på folket, vars förfäder var de tidigaste bosättarna på öarna efter den sista stora istiden, men har på senare tid även kompletterats med de från den historiska migrationen från Europas fastland.

Oppositionen mot invandring har varit central i BNP:s politiska plattform. De har engagerat sig i främlingsfientliga kampanjer som betonar idén om att invandrare och etniska minoriteter skiljer sig från varandra och hotar de vita brittiska och irländska befolkningen (British National Party).

I sitt kampanjmaterial presenteras den icke-vita som en källa till brottslighet i Storbritannien och som ett socio-ekonomisk hot mot den vita brittiska befolkningen genom att ta jobb, boende samt välfärd bort från dem, för att sedan åka tillbaka till sina hemländer för att undvika skatt. De engagerar sig även i välfärdschauvinism där det kräver att vita briter ska prioriteras av landets välfärdsstat (British National Party). Just samarbetet med grekiska XA blir än mer paradoxalt, sett till det faktum att partiet bland annat genomgick en intern konflikt när den grekisk-armeniska Sharif Abdel Gawad fick chansen att konkurrera om ett säte i det lokala valet. Beslutet fick bakslag, där medlemmar och sittande politiker i partiet menade att personer som han måste vara förbjudna från partiet baserat på etniska grunder, och att BNP borde förbli "helt vit" (The Guardian, 2006). Nick Lowes, tidigare redaktör på Searchlight menade att "modernisterna försöker få partiet att se mer accepterande och mainstream ut, men för de flesta BNP-medlemmarna är det en grundpelare. Det är ett parti för vita och så är det" (The Guardian, 2006, vår översättning).

Partiet hävdar vidare att Storbritanniens överlevnad är beroende av en tillverkningsbas skyddad från globalismen och en skenande internationaliserad exploatering. Globaliseringen har orsakat en export av jobb och industrier till lågavlönade länder vilket har lett till undergång och arbetslöshet. Storbritanniens intressen ska vidare vara den största drivkraften i internationella relationer enligt BNP (British National Party), vilket gjorde dem till framstående supportrar av Brexit (British National Party).

Vi ser BNP som ett bra exempel att undersöka då partiet, likt XA, utsöndrar fascistiska och främlingsfientliga tankar, med ett stort fokus på att den inhemska befolkningen och synen på att deras kultur ska gå före alla andra. Partiets starka euroskepticism hjälper oss vidare belysa aktörens motsägelsefulla deltagande i transnationella samarbeten på regional nivå.

6 Analys

6.1 Etnosymbolik

6.1.1 Gyllene Gryning

Det är tydligt att Gyllene Grynings politik och strategi för att mobilisera medlemmar bygger på känslor om Greklands historia, etnicitet, gemenskap och traditioner. I enlighet med etnosymboliken är det märkbart att deras drivkraft för en nationalistisk kamp utgår från idealtypen om den ”äkt greken”. Därutöver anspelar de minst sagt på dåtiden, då de fantiserar om hur Grekland borde vara utifrån en romantiserad bild av hur det var. När de säger att ”(...) *Å ena sidan kommer det att finnas nationalister som oss, och greker som vill att vårt land ska vara som det brukade vara (...)*” (BBC, 2012) skulle man kunna tolka det som att Grekland ska förbli grekiskt och att ingen annan ska få vara en del av det samhälle. Det kan vi i synnerhet befästa med tanke på att de anser att ingen immigrant i Grekland är legal, eller att de som inte har renodlat grekiskt blod inte bör ha rösträtt. Det vill säga att de i allra högsta grad är rasorienterade, och anser att Grekland enbart är ett hemland för grekerna. Anhängarna av XA kan betraktas i ljuset av Anthony D. Smiths definition ”ethnies”. Han menar att genom att identifiera landets ”ethnie” i termer av ett samlingsnamn, en myt om gemensamma förfäder, gemensamma historiska minnen, gemensam kultur, en association till ett specifikt hemland och en känsla av solidaritet till en utvald del av populationen, kan man förutse vad deras intressen och mål är (Özirimli, 2010, 150). Utifrån deras tydliga avståndstagande från allt icke-grekiskt ter det sig motsägelsefullt att de skulle samarbeta med icke-greker. Etnosymboliken, fastställer att transnationellt samarbete kommer att infrias om de etniska attributen överensstämmer. För att kunna legitimera etnosymboliken, skulle den grekiska och brittiska idealtypen korrespondera. Genom de empiriska observationerna, kan man dra slutsatsen att briter inte faller under den grekiska etniska idealtypen.

6.1.2 British National Party

BNP är, likt XA, ett tydligt exempel på en exkluderande politik på basis av etniska skillnader. De vita briterna är enligt BNP överordnade och deras engagemang är det enda som kan bevara och säkra det brittiska folket. Det vill säga att BNP likt XA anspelar på historien, där England en gång präglades av enbart vita briter. Idag hävdar de att deras identitet är hotad i relation till invandring och andra icke-vita

som inte besitter den brittiska identiteten. Därutöver definierar de sin etnicitet utifrån deras förfäder som var de första på ön. Det bevisar som Anthony D. Smith befäster att den nationella historien i termer av bland annat traditioner, myter och symboler måste betraktas i ett historiskt perspektiv. Som påvisat i den empiriska delen har BNP i sitt kampanjmaterial presenterat den icke-vita utlänningen som en källa till brottslighet i Storbritannien och som ett hot mot den vita brittiska befolkningen genom att ta jobb, boende samt välfärd från dem. Det är därför inte en allt för långdragen slutsats att BNP skulle kunna se alla icke-vita briter som ett hot. Eftersom greker inte faller under BNP:s idealtyp torde de betraktas som hotfulla. Rimligtvis avhåller man sig från att samarbeta med fientliga aktörer, vilket gör deras samarbete med XA som tidigare spekulerat, motsägelsefullt. Denna koppling förstärks ytterligare sett till den tumult som uppstod när den Grek/armeniska Sharif Adbel Gawad konkurrerade om en plats i partiet. Det sågs av många som en omöjlighet att en icke-vit skulle kunna representera BNP.

6.2 Rational Choice

Så hur kan samarbete uppstå mellan dessa grupper som i kontrast predikar för ultranationalism och euroskepticism. Det är till en början viktigt att peka på skillnaden mellan ett nollsummespel som schack, där det alltid kommer finnas en klar vinnare och en klar förlorare, och ett icke-nollsummespel som i vårt fall där aktörernas intressen för just stängda gränser och återtagande av statens suveränitet dels sammanfaller, och dels strider mot varandra. Verkligheten är full av situationer där människor - avsiktligt eller oavsiktligt - driver sina egna intressen på andras bekostnad, vilket leder till konflikter eller konkurrens. Spel som används för att illustrera dessa relationer ställer ofta, som ovan nämnt intressen hos två aktörer i direkt motstånd. Ju större utbetalning för en spelare, desto mindre för den andra. För att uppnå ett ömsesidigt produktivt resultat måste aktörerna dock samordna sina strategier, för om varje spelare eftersträvar sina största möjliga utdelningar, är det delade resultatet oförändrat. Detta koncept illustreras nedan med hjälp av fångarnas dilemma (Axelrod, 1984, 14-15). Fångarnas dilemma belyser potentialen för samarbete för att skapa ömsesidigt fördelaktiga resultat. De framhäver emellertid också svårigheterna att samarbeta bland misstroliga deltagare, eftersom varje spelare är frestad att driva sina individuella intressen. Samarbete kräver att båda spelarna kompromissar och förlorar sina individuella maximala utdelningar. Istället för att riskera total förlust tenderar spelarna att föredra det mindre produktiva resultatet (Axelrod, 1984, 7-10). Utgår vi från rational choice kan vi således konstatera att medlemmarna i APF, samt i BNP och XA lyckats uppskatta sina strategiska preferenser, där ett långsiktigt samarbete för att stärka nationalismen i EU värderas

högre än kortsiktigt fokus på nationalstaten och euroskepticism. Partierna väger kostnaderna för att samarbete med aktörer som står i kontrast med deras egna värdegrunder, samt kostnaderna för att ge upp delar av sin auktoritet till en transnationell allians i form av APF, mot de potentiella fördelarna av att ha en större plattform, med större slagkraft där en etablering av sin politik på regional nivå underlättas. Robert Axelrod belyser just fenomenet samarbete i högst osannolika situationer genom en återblick till skyttegravskrigen under Första Världskriget, vilket vi anser skapar på en intressant infallsvinkel. Det så kallade "Live and Let Live"-systemet gick ut på att soldaterna i frontlinjerna valde att avstå från skottlossning, givet att motståndarna också höll det löftet, där överenskommelsen ledde till att det kunde gå veckor utan att någon av sidorna attackerade den andre. Vidare illustrerar detta just hur ett samarbete kan komma igång, utvecklas och visa sig stabila i situationer som annars verkar oerhört osannolika. "Live and Let Live"-systemet visar i synnerhet på att vänskap knappast är nödvändig och att ömsesidigt samarbete kan frodas under lämpliga förhållanden mellan antagonister (Axelrod, 1984, 73-74). Axelrod lägger fokus på två vitala aspekter för att samarbeten i linje med våra fall ska kunna uppstå. Regelbunden kommunikation samt tilltro och utbyte av information. Något som även Robert Keohane trycker på i "After Hegemony" (Axelrod, 1984, 77-78; Keohane, 1984, 92-93). Robert Axelrod menar att dessa dagliga kooperativa utbyten av ömsesidig återhållsamhet faktiskt förändrade interaktionens karaktär. Den regelbundna kommunikationen tenderade att få båda sidorna att bry sig om varandras välfärd (Axelrod, 1984, 78). Om vi kopplar tillbaka till vårt fall, kan vi därför peka på hur själva erfarenheten av oavbruten ömsesidigt samarbete mellan, dels BNP och XA där ett uttryckt stöd till varandra samt regelbundna sammanträden (The Guardian 2014), och dels APF:s karaktär, förändrat aktörernas värdering av utbetalningarna, där ömsesidiga samarbeten är ännu mer högt värderat än tidigare. Det har skapats ett normativt system (Ritzer & Goodman, 2004, 439). Robert Keohane belyser just fall, liknande vårt där motstridiga och gemensamma intressen sammanfaller och hur aktörerna i dessa situationer behöver oroa sig för att bli lurad och hur denna rädsla är en stor anledning till varför vissa ömsesidigt fördelaktiga samarbeten inte slutförs (Keohane, 1984, 85-87). Genom dessa alliansers regelbundna kommunikation, kan vi se hur de har kunnat tackla två av de särskilda svårigheterna Keohane tar upp avseende tilltro och utbyte av information. Dels problemen med asymmetrisk information där vissa aktörer sitter på bättre eller mer information än de andra parter. Medvetenheten om denna skillnad kan utgöra ett hinder för samarbete. Aktörer som inte kan dela detaljerad och tillförlitlig information om deras avsikter kan således misslyckas med att övertyga andra om sitt engagemang för ett samarbete. (Keohane, 1984, 93-95). I vårt fall motverkas denna osäkerhet igen genom alliansernas regelbundna kommunikation och sammanträden där utbyte av information sker (Alliance for Peace and Freedom 2016). Dels risken att ingå ett samarbete med ansvarslösa aktörer (Keohane, 1984, 96). Högerextrema organisationer är inte främlingar för att ha interna problem med just oansvariga inblandade aktörer eller moraliskt skeptiskt handlande. Uteslutanden ur dessa grupper hamnar med jämna mellanrum på tidningarnas förstasidor. Från

aktören, som ska besluta om att ingå i ett samarbets ståndpunkt, skapar oansvarighet osäkerhet. (Keohane, 1984, 96). APF har i sitt försök att skapa en seriös och ansvarsfull allians tvingats utesluta eller tillrättavisa partier som misskött sig vid ett antal tillfällen (BBC, 2015). Både BNP och XA har haft problem med våldsamma partimedlemmar, vilket även tvingat dem att rensa upp internt i partiet (BBC 2014; The Guardian 2014).

I linje med rational choice har både BNP och XA lyckats identifiera att de inte lever i ett nollsummespel där de antingen är en vinnare eller en förlorare, utan att samarbeten mellan aktörer kan skapas med en grund i deras gemensamma intressen för att ge maximal nytta.

Vår globala samtid kräver avsägelse av suveräniteten och auktoritet. Ett fenomen vilket står i stark kontrast med de egocentriska värderingarna som dominerar nationalismens världsbild. I takt med att globalismen ökar, börjar även dess starkaste motståndare inse vikten och behovet av ömsesidigt beroende, där individuella intressen hamnar i skymundan av långsiktigt samarbete.

7 Resultat

Resultatet av vår analys är att etnosymbolik tillhandahåller en förklaring till varför nationalism och en känsla av nationell identitet är så viktig. Det finns en historisk förankring som sträcker sig långt bak i tiden, och de gemensamma attributen är viktiga att förstå i syfte att identifiera nationalismens mål och starka känslor. I ljuset av vår undersökning blir den historiska förankringen än mer viktig då nationalistiska partier i EU:s medlemsstater genomsyras av euroskepticism. Tidigare var EU-integrationen inte lika påtaglig, men nu tycks den stå i kontrast till nationalistiska värden, vilka värnar om statsuveränitet, där de återkopplar till hur det såg ut innan EU:s omfattande regionala samarbete. Det vill säga att etnosymboliken tillhandahåller viktiga aspekter som är av betydande karaktär för fenomenet. Dessutom, belyser det nationalistiska partiets motsägelsefullhet och dess känslolagda argument. Både BNP och XA är främlingsfientliga i sina uttalanden, och anser att deras etnicitet och värderingar ska prioriteras före alla andra. Däremot lyckas etnosymboliken inte på ett tillfredställande sätt förklara varför nationalistiska partier samarbetar inom EU. Etnosymboliken anser att transnationellt samarbete mellan nationalistiska grupper existerar. Dock enbart om de etniska attributen är homogena, där de tillsammans, på ett globalt plan, skapar en form av pan-nationalism. I ljuset av vår undersökning är de etniska skiljelinjerna mellan greker och briter påtagliga, med hänseende till deras beskrivningar av respektive idealtyp.

Rational choice, anser vi bidrar med en mer tillfredställande förklaring till varför nationalistiska grupper trots etniska skillnader samarbetar på ett transnationellt plan. Nyttan som resulterats av samarbete mellan grupperna är överordnad känslolagda nationalistiska värderingar. Nationalistiska partier kommer samarbeta så länge de uppfattar fördelaktiga konsekvenser av det transnationella nätverket. Detta kan styrkas då vi, genom vårt empiriska material påvisar hur XA och BNP samarbetar trots de etniska och kulturella motsättningarna som finns mellan grupperna, samt att det enda som binder de samman är den totala nyttan i termer av ökad mobilisering av nationalistiska åsikter och åskådningar.

8 Slutsats

Varför kan vi se samarbeten mellan högerextrema partier på ett överstatligt plan, trots partiernas nationella preferenser?

Vår slutsats angående ovanstående frågeställning är att rational choice på ett bättre och mer tillfredställande sätt förklarar förekomsten av vårt fenomen i jämförelse med etnosymboliken. Etnosymboliken anser att nationalistiska partier kommer söka sig bortom nationsgränserna och samarbeta, så länge det är med främlingar vilka korresponderar till deras etniska idealtyp. Av den anledningen skulle man hypotetiskt sett kunna förklara varför BNP och nationalistiska partier i exempelvis Sverige samarbetar. Diskrepansen mellan de etniska attributen i Sverige och Storbritannien är inte lika stora, och ett samarbete däremellan är därför inte lika paradoxalt. Emellertid, finns det större etniska skillnader mellan just greker och briter, där båda parter anser sin etniska samhörighet vara överordnad. Trots detta samarbetar de, vilket rimligtvis skulle betyda att briter inte har något emot att greker, genom samarbetet, tar del i beslut som rör den brittiska befolkningen. Mot bakgrund av att vi vet att det skulle innebära protester från BNP:s håll kan vi dra slutsatsen att den enda drivkraften till samarbete bör vara av rationell karaktär. I vår globaliserade värld kan vi se hur intressegrupper, allt mer samarbetar i olika konstellationer över nationsgränserna. För att få sin röst hörd räcker det därför inte att endast verka på ett nationellt plan. Det skapas en fråga om proportion, Greklands nästan elva miljoner, är markant begränsade i relation till EU:s drygt 508 miljoner invånare (Europeiska Unionen). Mot den bakgrunden, är det även nyttomaximerande för nationalistiska partier att samarbeta, trots deras kontrasterande nationella preferenser. Det vill säga att man skulle kunna se nationalismens transnationella samarbete som en motreaktion på andra transnationella gruppers framväxt. Om transnationella nätverk inte funnits i så stor utsträckning som det gör idag, skulle incitamenten för högerextremt samarbete inte vara lika påtagliga.

Rational choice överordnade ställning, förklarar även det faktum att partierna samarbetar på EU-nivå. Rimligtvis, borde XA och BNP inte befatta sig med EU med tanke på att de motsätter sig unionen som princip och är emot regionalt samarbete. Trots det samarbetar de och använder EU som plattform, för att det är rationellt och nyttomaximerande i relation till att förmedla sitt budskap. Representation i EU bidrar även till att deras rörelser i högre utsträckning legitimeras, och deras åsikter normaliseras. Nationalistiska partier och grupper erkänner den världsordningen som råder, och anpassar sig till den för att driva igenom sina intressen om att återgå till den "traditionella" världsordningen där

nationalstaten är av högsta auktoritet. De följer med i trenden av globalisering i syfte att inte försummas och bli kvarglömda i den nationella sfären. Det gör de inte på grund av en mer accepterad bild gentemot globalisering som fenomen, utan snarare av rationella nyttomaximerande anledningar. En annan förklaring, som också bottnar i rational choice, är det faktum att nationalismen idag handlar om att ändra världsordningen, snarare än en kamp mellan olika etniciteter och sätt att leva. Samtliga nationalistiska partier inom ramen för unionen genomsyras av en strävan efter statssuveränitet och inspireras av hur världsordningen en gång såg ut. Det bidrar till att trots deras kontrasterande nationella preferenser, har de i samband med globaliseringen och den nya världsordningen förenats i det intresset. För att uppnå det krävs överstatligt samarbete.

Vår studie har således dragit en slutsats om att nyttomaximering är den kausala mekanismen, vilket leder till transnationellt samarbete mellan de högnationalistiska partierna BNP och XA. Vi gör inte anspråk på att den kausala mekanismen går att tillämpa i alla nationalistiska sammankomster, men i situationer där parterna har kontrasterande nationella preferenser anser vi att rationalitet och nyttomaximering i alla fall kan utgöra en tänkbar förklaring till transnationellt samarbete. Detta resonemang är sammankopplat med vår slutsats angående uppsatsens andra frågeställning:

Vad finns det för förklaringar till diskrepansen mellan deras rationella handlande och känsllosamma argument?

Vi har dragit slutsatsen att den potentiella nyttan i termer av en ökad plattform för deras idéer på ett regionalt plan, som konsekvens av transnationellt samarbete, övervinner samtliga känsllosamma argument om etnisk homogenitet. Samarbetet kan återigen förstås i ljuset av rational choice, då det de kämpar för i högre utsträckning förverkligas genom överstatligt samarbete. Av den anledningen spelar de känsllosamma argumenten ingen större roll, så länge samarbetet resulterar i relativt större nytta och fördelar. Utifrån samma argumentation, skulle samarbete lysa med sin frånvaro om den uppfattade nyttan inte existerade. Samtidigt fortsätter dessa partier att präglas av ett starkt fokus på emotionella värdeargument i sin politik riktad till väljarna.

Den ekonomiska krisen som präglade Europa, har bidragit till en ökad mobilisering av nationalistiska åsikter, då missnöjet generellt stigit i EU:s medlemsstater. Däremot, är det naivt att enbart se till ekonomiska faktorer och rationella argument som den enda förklaringen till dessa gruppers starka framväxt. Högerextrema grupper erhölet redan innan den ekonomiska krisen ett utbrett folkligt stöd. Invandring, allmän rädsla för islams integrering i den nationella kulturen, ett försvagat band mellan väljare och partierna i huvudfåran samt misstro har skapat möjligheter för populistiska partier att växa. Politiker i de etablerade partierna, tenderar att endast ta upp de ekonomiska aspekterna i diskussionen om invandring och ökad mångfald, snarare än att understryka den kulturella påverkan invandring har på det nationella livet. Det gör det därför osannolikt att ekonomiska rationella

argument ger lika stor resonans hos väljarna i jämförelse med känslargument (The Guardian, 2012). Diskrepansen är därför närvarande just på grund av att högnationalistiska aktörer erkänner rationaliteten i att samarbeta på ett överstatligt plan, samtidigt som de ser hur de till synes irrationella värdeargumenten appellerar bättre hos befolkningen än skära ekonomiska och rationella argument.

9 Diskussion

Som vi belyser i slutsatsen är de nyttomaximerande resultaten av större betydelse än nationalismens känslöargument och nationalistiska värderingar. I ljuset av studien och vår problemformulering ger rational choice en bättre förklaring till fenomenet i jämförelse med etnosymboliken. Även om etnosymboliken inte kan förklara det överstatliga samarbetet på ett tillfredställande sätt, belyser det å andra sidan drivkraften bakom det. Uttryckligen, traditioner, kulturer och en gemensam historia vilka fungerar som identitetsskapande. Människans identitet vilar till viss del på ens uppfattade etnicitet, det har visat sig spela en stor roll, och har större dragningskraft än andra identitetskategorier. Av den anledningen, blir det uppfattade hotet mot den nationella identiteten även personligt (Stephens, 2013, 111). Om vi ska utgå från etnosymbolikens vetenskapliga grundval, i vilken de betraktar etnicitet som en social konstruktion, kan man trots godtyckligheten, se den i rationella termer. Etnicitet finns i syfte att ge människor något att identifiera med, vilket skapar ett rationellt verktyg för politisk uppbyggnad. Lojaliteten som skapas i samband med en känsla av gemenskap är svårt att återskapa, vilket underlättar det statens arbete (Önnervik, 2012, 17). I samband med invandring, tvingas den nationella lojaliteten omfamna fler kulturer och människor som inte delar samma historiska förankring – främlingar i viss benämning. Nationell identitet skapar ett klister som håller samman samhället, och kan av den anledningen betraktas som rationellt.

Under studiens gång, återkommer vi ofta till den ”nya” världsordningen, då den globala uppbyggnaden har skapat ett band mellan EU:s nationalistiska partier där de gemensamt har i intresse att motverka den och återgå till en traditionell världsordning och därmed även orsakat intensifieringen av nationalistiska transnationella nätverk. Civilsamhället mobiliserar sig på en överstatlig nivå och samarbetar i syfte att uppnå ett gemensamt intresse. När det överstatliga samarbetet når framgång, inspirerar det andra grupper och transnationalism sprids ytterligare. Trots att nationalistiska grupper avfärdar globalismen och överstatligt samarbete, inser de att det är nyttomaximerande att mobilisera sig på ett transnationellt plan. I enlighet med Bob (2012) intensifieras samarbetet när det finns rivaliserande grupper. Transnationella nätverk tävlar mot varandra och driver inte enbart en kamp för att presentera sina intressen, utan också genom att vinna över motståndaren. Det bidrar till en kapplöpning, när den ena gruppen gör något, sätter det press på den andra gruppen. Vilket kan vara en faktor till varför nationalismen numera också utspelar sig globalt. Om nationalismen fortfarande verkade på ett nationellt plan skulle man kunna argumentera för att den snabbt skulle försummas. Med det sagt, vill vi som nämnt i syftet belysa att samarbete är inneboende i den globala

strukturen. För att påverka den nationella och internationella politiken krävs en mobilisering som sträcker sig bortom nationsgränserna.

Vår slutsats fastslår att nytta är den kausala mekanismen vilken förklarar transnationellt samarbete, därmed påvisas den paradoxala situationen mellan rationalitet och nationalistiska känslorargument. BNP och XA, är objektivt sett, extremt irrationella i sina uttalande vilka enbart grundar sig i känslor om nationell samhörighet. Tillika samarbetar de vilket, objektivt sett, är rationellt. Dock vill vi belysa två aspekter som vi i efterhand anser kan förmildra paradoxen. Först, det faktum att de känsloladdade argumenten kan betraktas som en produkt av rationalitet. Populistiska lösningar som bygger på rädsla för förlorad identitet appellerar till befolkningen. Utifrån ett ”vi” och ”dem” tänk kan nationalismen snabbt skylla samtliga problem på invandrarna – ”dem”. När nationalistiska partier tar fasta på missnöjet och spelar på den nationella identiteten genom att presentera populistiska lösningar på komplexa problem, kan det ses som extremt rationellt med tanke på att det är det sättet som appellerar flest människor, som i sin tur ökar deras stöd. Om de är rationella på nationell nivå, är det inte lika paradoxalt att de även agerar rationellt på ett globalt plan. Den andra aspekten är det faktum att nationalistiska partier idag sammanstrålar i euroskepticism och längtan efter en ny världsordning. De motsätter sig den ”nya” strukturen och förespråkar en världsordning präglad av suveräna stater utan inblandning från överstatliga institutioner. Det vill säga att nationalismen i mindre utsträckning handlar om en kamp mellan etniska grupper. Utifrån det skulle man kunna argumentera för att deras värdegrunder trots allt inte är så kontrasterande, då de alla kämpar för autonomi, enhet och identitet. I relation till vad transnationellt samarbete innebär är det som nämnt under definitionsdelen, grupper som samarbetar på grund av deras överensstämmande intressen. Med hänsyn till att XA och BNP förenas i intresset om en förändrad världsordning, kristna värderingar och nationell identitet skulle den paradoxala situationen ytterligare förmildras. Däremot anser vi att samarbetet fortfarande ses som motsägelsefullt, då de syftar till att avveckla den plattformen de själva använder vilket skiljer de från andra intressegrupper, som tillsammans med deras ideologiska skiljelinjer gör samarbetet skört (Startin, 2010, 430).

Det finns många intressanta infallsvinklar till den ökade förekomsten av transnationell nationalism som vi skulle vilja analysera. Med hänsyn till tids- och platsbrist har vi inte haft den möjligheten, däremot hoppas vi, vid fortsatt forskning att dessa frågor tas upp.

Den nya världsordningen, där transnationellt samarbete spelar en avgörande roll, blir alltmer uppenbar när dess starkaste kritiker inser att det är den enda vägen att gå i syfte att förmedla sitt budskap och förbli relevanta. Frågan är om detta kommer leda till att de i större utsträckning uppnår deras mål – en avveckling av globalismen. Eller är det i själva verket kontraproduktivt och ett yttre bevis på globalismens oundviklighet.

10 Referenser

- Alliance for Peace and Freedom.
<https://apfeurope.com/where-we-stand/> (Hämtad: 2017-12-01)
- Alliance for Peace and Freedom.
<https://apfeurope.com/our-members/> (Hämtad: 2017-12-01)
- Alliance for Peace and Freedom.
<https://apfeurope.com/statement-of-principles/> (Hämtad: 2017-12-01)
- Axelrod, Robert. 1984 *The Evolution of Cooperation*. New York: Basic Books.
- BBC HARDtalk. 2015. "I will not bow down" says Jean-Marie Le Pen.
<http://www.bbc.co.uk/programmes/p0345yhf> (Hämtad: 2017-12-09)
- Browning, Gary. Halcli, Abigail. Webster, Frank. 2000. *Understanding Contemporary Society: Theories of the Present*. London: Sage Publications Ltd.
- Coleman, James S. 1990. *Foundations of Society*. Cambridge (Mas): Belknap Press of Harvard University.
- Closs Stephens, Angharad. 2014. *The persistence of nationalism*. New York: Routledge.
- Eimantas, Kocanas. "Expression of Euroscepticism in Political Parties of Greece." *Journal of Political Sciences & Public Affairs*. Vol. 4. No. 2. (2016): 1-35.
- Ellinas, Antonis A. "The Rise of Golden Dawn: The New Face of the Far-Right in Greece." *South European Society and Politics*. Vol. 18. No. 4. (2013): 543-565.
- Eriksen Hylland, Thomas. "Ethnicity and Nationalism: Definitions and Critical Reflections." *Sage Publications*. Vol. 23. No. 2. (1992): 219-224.
- Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Towns, Ann & Wängnerud, Lena 2010. *Metodpraktiken: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. Uppl. Stockholm: Wolters Kluwer AB.
- Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_sv (Hämtad: 2017-12-20)
- Goodman, Douglas J. Ritzer, George. 2008. *Modern Sociological Theory*. New York: McGraw-Hill Higher Education.
- Goodwin, Matthew. 2012. Why the eurozone crisis doesn't spell a return to the well of nazism. *The Guardian*. 22 maj.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/may/22/eurozone-crisis-nazism> (Hämtad: 2017-12-12)
- Held, David. 2014. The diffusion of authority, i Weiss, Thomas G. & Wilkinson, Rorden (red.). *International Organization and Global Governance*. New York: Routledge: 322-333.

- Homans, George C. 1961. *Social Behaviour: Its Elementary Forms*. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.
- Human Rights Watch. 2012. *Hate on the streets*. <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/greece0712ForUpload.pdf> (Hämtad: 2017-12-03)
- Kálnoky, Boris. 2012. "Wahlrecht nur für reinrassige Griechen". *Welt*. 2 maj. <https://www.welt.de/politik/ausland/article106252273/Wahlrecht-nur-fuer-reinrassige-Griechen.html> (Hämtad: 2017-12-09)
- Keohane, Robert. 1984. *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy*. Princeton: Princeton University Press.
- Mason, Paul. 2012. Alarm at Greek police "collusion" with far-right Golden Dawn. *BBC*. 17 oktober. <http://www.bbc.com/news/world-19976841> (Hämtad: 2017-12-09)
- Rosamond, Ben. 2014. The European Union, i Weiss, Thomas G. & Wilkinson, Rorden (red.). *International Organization and Global Governance*. New York: Routledge: 251-264.
- Scholte, Jan Aart. 2014. Civil society and NGOs, i Weiss, Thomas G. & Wilkinson, Rorden (red.). *International Organization and Global Governance*. New York: Routledge: 322-333.
- Smith, Helena. 2012. Golden Dawn MP's live TV assault shocks Greece. *The Guardian*. 7 juni. <https://www.theguardian.com/world/2012/jun/07/golden-dawn-tv-assault-greece> (Hämtad: 2017-12-03)
- Taggart, Paul A. Szczerbiak, Aleks. 2008. *Opposing Europe? The Comparative Party Politics of Euroscepticism*. 2. Uppl. Oxford: University Press.
- Tallberg, Jonas, 2016. *EU:s politiska system*. 6. Uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Wainwright, Martin, White, Michael. 2006. "BNP in turmoil as members row about "ethnic" candidate." *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/politics/2006/apr/08/uk.race> (Hämtad: 2017-12-15)
- World Atlas. 2017. *The most cosmopolitan Cities In The World*. <https://www.worldatlas.com/articles/the-most-cosmopolitan-cities-in-the-world.html> (Hämtad: 2017-12-28)
- Önnervik, Fredrik. 2012. *Nationell identitet: I en globaliserad värld*. Lunds universitet. <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=3358036&fileOid=3358083> (Hämtad: 2017-12-13)
- Özkirmlı, Umut. 2011. *Theories of nationalism: A Critical Introduction*. 2. Uppl. Basingstoke: Palgrave Macmillan.